ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Հավելված 1
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2026 թվականի
հոկտեմբերի 7-ի թիվ ԿԽ-017/26/7 որոշման

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ԴԱՏԱԽԱԶՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Ուսուցման սույն ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է 2026 – 2027 թվականների դատախազների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկված անձանց (այսուհետ՝ Ունկնդիրներ) կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի կողմից՝ «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան, հիմք ընդունելով ՀՀ գլխավոր դատախազի՝ 2026 թվականի սեպտեմբերի 15-ի թիվ 356-Ա հրամանը և ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալի՝ 2026 թվականի սեպտեմբերի 17-ի թիվ 02/06.4/23980-26 գրությունը:

3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է Ունկնդիրների մոտ դատախազի պաշտոնում գործելու համար անհրաժեշտ կարողությունների և մասնագիտական գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը հետևյալ ոլորտներում.

Հատուկ մասնագիտական ոլորտ.

Մասնագիտական պատրաստման գործընթացը վերաբերում է քրեական իրավունքի և դատավարության արդի հիմնահարցերին: Ուսուցման գործընթացը նպատակաուղղված է հանցագործությունների որակման հիմնախնդիրների, արարքի հանցավորությունը, քրեական պատասխանատվությունը և պատիժը բացառող հանգամանքների, դատարանում մեղադրանքի պաշտպանության հմտությունների, քրեական դատավարության տարբեր փուլերում ծագող հիմնախնդիրների, դրանց վերաբերյալ ՄԻԵԴ, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի ակտերում և ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումներում արտահայտված իրավական դիրքորոշումների, ինչպես նաև պետական շահերի պաշտպանության և արդի այլ հիմնահարցերի վերաբերյալ Ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը, կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը:

4. Ծրագիրն իրականացվում է առկա ուսուցման ձևով՝ լսարանային ուսուցման և փորձաշրջանի եղանակներով:

5. Լսարանային ուսուցումն իրականացվում է հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլների հիման վրա՝ դասախոսությունների, սեմինար և գործնական պարապմունքների, ինչպես նաև ունկնդիրների ինքնակրթությունը խրախուսող կրթական արդի եղանակների կիրառման միջոցով:

6. Փորձաշրջանը կազմակերպվում է անհատական ծրագրին համապատասխան, որում ընդգրկվում են փորձաշրջանի ընթացքում պարտադիր կատարման ենթակա առաջադրանքներ՝ ըստ Ծրագրով նախատեսված ուղղությունների: Փորձաշրջանի մեկ օրվա տևողությունը 10 ակադեմիական ժամ է: Փորձաշրջանի ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 820 ակադեմիական ժամ: Փորձաշրջանի ավարտին Ունկնդիրը գնահատվում է դրական կամ բացասական:

7. Ուսումնառության ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 1008 ակադեմիական ժամ:

8. Ուսումնառության տևողությունը սահմանվում է 7 ամիս (2026 թվականի նոյեմբերի 2-ից 2027 թվականի հունիսի 2-ը)՝ ներառյալ 5 (հինգ) ամիս 26 (քսանվեց) օր տևողությամբ փորձաշրջանը (2026 թվականի դեկտեմբերի 7-ից 2027 թվականի հունիսի 2-ը):

II. ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ

	Դասընթացների ժամաքանակ	**Քննաշրջանի ժամաքանակ**	**Փորձաշրջանի ժամաքանակ**	**Ընդհանուր ժամաքանակ**
Ուսուցման 1-ին հատված (նոյեմբերի 2– դեկտեմբերի 4)	**80 ժամ** (1 դասընթաց) (նոյեմբերի 2– նոյեմբերի 27)	**4 ժամ** (1 քննություն) (նոյեմբերի 30 – դեկտեմբերի 4)	—	**84 ժամ**
Ուսուցման 2-րդ հատված (դեկտեմբերի 7 - հունվարի 29)	**100 ժամ** (1 դասընթաց) (դեկտեմբերի 7 – հունվարի 22)	**4 ժամ** (1 քննություն) (հունվարի 25 – հունվարի 29)	**120 ժամ** (դեկտեմբերի 7 - հունվարի 15)	**224 ժամ**
Ուսուցման 3-րդ հատված (փետրվարի 2 – հունիսի 2)	—	—	**700 ժամ** (փետրվարի 2 - հունիսի 2)	**700 ժամ**
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	**180 ժամ**	**8 ժամ**	**820 ժամ**	**1008 ժամ**

III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՑԱՆԿ

1. Հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

№	**Դասիչ**	**Անվանում**	**Ժ/ք**
1.	PC-CR-001-27	Քրեական իրավունքի արդի հարցեր	80
2.	PC-CR-002-27	Քրեական վարույթի արդի հարցեր	100
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ			**180**

IV. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. PC-CR-001-27. Քրեական իրավունքի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է քրեական իրավունքի ոլորտում իրականացված և իրականացվող բարեփոխումների, քրեական օրենսգրքի նորմերի գիտական վերլուծության ու կիրառման արդյունքում բացահայտած թերությունները հաղթահարելու, քրեական իրավունքի տեսության ու օրենսդրության ժամանակակից միտումներին համահունչ հայեցակարգային նոր կառուցակարգերի և ինստիտուտների, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՄԻԵԴ, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի ակտերում և ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումներում արտահայտված իրավական դիրքորոշումների վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- հանցագործությունների որակման հիմնախնդիրները, մասնավորապես՝
  - հանցագործությունների որակման իմացաբանական հիմունքները,
  - կատարված արարքների համապատասխանեցման առանձնահատկությունները,
  - ըստ հանցակազմի տարրերի (օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ) հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,
  - չավարտված հանցավոր գործունեության և հանցագործությունից կամովին հրաժարվելու դեպքերում արարքների որակման հիմնախնդիրները,
  - հանցագործությունների բազմակիության դեպքում հանցավոր արարքների որակման և եզակի բարդ հանցագործություններից դրանց սահմանազատման հիմնախնդիրները,
  - քրեաիրավական նորմերի մրցակցության (բովանդակային և տեմպորալ) դեպքում հանցագործությունների որակման հիմնախնդիրները,
  - հանցակցությամբ կատարվող հանցագործությունների որակման հիմնախնդիրները, մասնավորապես՝ հանցակիցների տեսակների և հանցակցության ձևերի տարանջատման հիմնահարցերը և հանցակցության ձևերի որակման առանձնահատկությունները, հանցակցի սահմանազանցման, հանցակցի կողմից հանցագործությունից կամովին հրաժարվելու, չհաջողված հանցակցության որակման, հատուկ սուբյեկտով հանցագործություններում հանցակցության որակման հիմնահարցերը, ինչպես նաև հանցագործության միջնորդավորված կատարման որակման հիմնախնդիրներն ու առնչակցությունը հանցակցությունից սահմանազատելու և որակելու հիմնահարցերը,
  - բլանկետային նորմերով և արժեքավորվող հատկանիշներով հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,
- արարքի հանցավորությունը, քրեական պատասխանատվությունը և պատիժը բացառող հանգամանքները, պատժի ինստիտուտին և պատիժ նշանակելուն առնչվող հարցերը,
- ՀՀ քրեական օրենսգրքի Հատուկ մասով նախատեսված հանցավոր արարքների (մասնավորապես՝ մարդու կյանքի և առողջության, սեռական ազատության և անձեռնմխելիության, ընտանիքի և երեխայի շահերի, սեփականության, տնտեսական գործունեության (այդ թվում՝ հանցավոր ճանապարհով ստացված գույքն օրինականացնելու (փողերի լվացման), հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության, մասնավորապես՝ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, ինչպես նաև պետական իշխանության, պետական ծառայության, կառավարման կարգի և արդարադատության, զինվորական ծառայության կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունների և այլն) ճշգրիտ որակման

հիմնահարցերը, հարակից հանցակազմերը միմյանցից սահմանազատելու հիմնախնդիրները և դրանց լուծման ոլորտում օրենսդրական ու իրավակիրառ փորձը,

- քրեական իրավունքի ոլորտում ՄԻԵԿ-ով երաշխավորված իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ ՄԻԵԴ իրավական դիրքորոշումները, ՀՀ նկատմամբ դրանց կիրառման հարցերը, ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների բովանդակությունը (այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության՝ մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերը, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև «Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքները, դրանց ներպետական օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամընտիր արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի հարցերը),
- մինչև 2022 թվականի հուլիսի 1-ը գործած և գործող օրենսգրքերի հարաբերակցությունը
- քրեական օրենսդրության հիմնադրույթները մի շարք այլ հարցերի վերաբերյալ:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

2. PC-CR-002-27. Քրեական վարույթի արդի հարցեր

Դասընթացն անհրաժեշտ է քրեական վարույթի նոր իրավական զարգացումների, քրեական դատավարության տեսության և օրենսդրության ժամանակակից միտումներին համահունչ հայեցակարգային նոր կառուցակարգերի և ինստիտուտների, ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերի, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՄԻԵԴ, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի ակտերում և ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումներում արտահայտած իրավական դիրքորոշումների, ՀՀ քրեական դատավարության նոր օրենսգրքում սահմանած իրավակարգավորումների էության և տրամաբանության վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական դատավարության սկզբունքների նոր համակարգը,
- քրեական դատավարության նոր հասկացութային ապարատը, հանրային և մասնավոր շահերի հավասարակշռված պաշտպանության նոր կառուցակարգերին վերաբերող հարցերը,
- քրեական վարույթ նախաձեռնելու արդի հարցերը,
- քրեական հետապնդումը բացառող հանգամանքները, քրեական հետապնդում չհարուցելու, հարուցված քրեական հետապնդումը դադարեցնելու և քրեական վարույթը կարճելու հիմնահարցերը,
- քրեական հետապնդման ժամկետը կասեցնելու և վերսկսելու ընթացակարգին վերաբերող հարցերը,
- ապացույցները և ապացուցման գործընթացի հիմնախնդիրները քրեական դատավարությունում,
- մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական և դատախազական վերահսկողության արդի հարցերը,
- բժշկական բնույթի հարկադրական միջոցներ կիրառելու վարույթի հիմնախնդիրները,
- անչափահասների մասնակցությամբ քրեական վարույթի առանձնահատկությունները,
- գույքային հայցի լուծման, դատական ծախսերի վերականգնման և իրեղեն ապացույցների տնօրինման հիմնախնդիրները,

- հետախուզում հայտարարելու և հետախուզման մեջ գտնվող անձանց հայտնաբերման հիմնախնդիրները, դատախազական հսկողությունը հետաքննության մարմնի կողմից իրականացվող օպերատիվ-հետախուզական գործունեության նկատմամբ,
- դատարանում մեղադրանքի պաշտպանության հմտությունները,
- պետական շահերի պաշտպանության արդի հարցերը,
- պատիժների կատարման նկատմամբ դատախազական հսկողության արդի հարցերը,
- քրեական վարույթներով քննության տակտիկայի և մեթոդիկայի արդի հարցերը,
- ՀՀ քրեական դատավարության առանձին այլ ինստիտուտների հիմնահարցերը, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ ՀՀ Սահմանադրական և Վճռաբեկ դատարանների, ՀՀ դատախազության կոլեգիայի իրավական դիրքորոշումները և դրանց կիրառման հիմնախնդիրները,
- Քրեական դատավարության ոլորտում ՄԻԵԿ-ով երաշխավորված իրավունքների պաշտպանության անհրաժեշտ երաշխիքների ապահովման հիմնախնդիրները, դրանց վերաբերյալ ՄԻԵԴ իրավական դիրքորոշումները և ՀՀ-ում դրանց կիրառման հիմնահարցերը,
- ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերը (այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերի և դրանց կիրառման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև «Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրած իրավունքների, ինչպես նաև դրանց ներպետական օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամընտիր արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի հարցերը),
- մեղադրյալի բացակայությամբ իրականացվող, ինչպես նաև համաձայնեցման և համագործակցության վարույթների հիմնադրույթները,
- քրեադատավարական օրենսդրության հիմնադրույթները մի շարք այլ հարցերի վերաբերյալ:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

Նիստը նախագահող՝ ***Լ. Գրիգորյան***